

ГЕН СМЕРТІ Й МАЙБУТНЄ РОСІЇ

Росія зникне, коли спалахне війна між Росією та Україною.

*Джохар Дудаєв
Інтерв'ю програмі «Взгляд», 1995*

1.

У 1961 році американський біогеронтолог з Каліфорнії Леонард Гейфлік (Leonard Hayflick, 1928-2024) зробив сенсаційне відкриття: довів, що людська клітина має межу поділу: після 52-х поділів перестає розмножуватись і вмирає – так, наче у клітину вмонтовано годинник, який контролює, скільки разів має вона поділятися.

Цей феномен отримав назву «Число (Межа) Гейфліка» й негайно породив гіпотезу про існування в організмі таємничого «гена смерті», який визначає строки життя й час його закінчення.

Вперше версію про існування «гена смерті» висловив один з фундаторів сучасної генетики Август Вайсман (August Weismann, 1834 -1914), проте на той час не існувало лабораторних доказів, які з'явилися у наш час: сьогодні підтверджено існування в геномі цілої групи генів, які спричиняють невблаганну смерть будь-якого організму – слона чи пташки-колібри, короля чи жебрака, Сталіна чи Путіна.

У своїх виступах і статтях я використовую термін «ген смерті» стосовно різного роду документів (Бударештський меморандум, Мінські угоди), вчень (ленінізм-сталінізм) чи таких складних організмів, як держава. Було б наївно думати, що Верховний Творець (або Природа), створивши такий універсальний механізм еволюції як «ген смерті», міг обмежитись тільки біосферою.

Вся історія людства – народів, держав, цивілізацій – свідчить про існування циклу «молодість-розквіт-зрілість-старість-ув'ядання-смерть». Не останню роль у цьому вічному процесі грають «гени смерті» – фактори,

що ведуть до загибелі, пришвидчують (або пригальмовують) фатальний кінець.

2.

Ген смерті руйнував українську державність тричі: знищивши розз'єднану, розбратану Київську Русь, козацьку державу Богдана Хмельницького, яка легковірною піддалася на оманливі принади Московії, та Українську Народну Республіку, зруйновану російськими білими та червоними нападниками і внутрішніми чварами.

Четверту, найкривавішу й найстрашнішу за своїми можливими наслідками спробу знищення України розпочав у 2014-2022 роках Путін; немає такої підлості, брехні, такого злочину, на який не пішла б Росія аби знищити українську націю, нашу історію, нашу цивілізацію, нашу мову. Заради досягнення цієї геноцидної мети Путін готовий застосувати ядерну зброю проти без'ядерної України.

Але розвитком України, нової молодієї європейської держави, яка гартується у борні, набираючи сил, керують сьогодні гени життя й опору; при всіх нещастях і жертвах ген смерті нашого народу перебуває у стані супресії (пригнічення). Доля дає нам шанс на виживання й розвиток.

Чого не скажеш про Росію.

3.

Російська імперія розпочала свій безславний шлях 500 років тому від божевільних злочинів Івана Грозного та його опричників й завершує існування м'ясними штурмами на полях України, що їх ведуть путінські орди, й біснуванням чекістів усередині так званої Російської Федерації.

Століттями ця Імперія Зла трималася на трьох підвалинах:

- Рабській покірливості й терплячості народу невольників;
- Месіянській ідеології Третього Риму, тобто – манії ве-

личі, переконанню про расову, духовну, релігійну, культурну зверхність, перевагу Росії та росіян над усім світом;

– Мілітаризації суспільства, культу воячини, безперервних загарбницьких війнах, жорстокому упокоренню численних поневолених народів, їхньому безжальному пограбуванню.

70 років панування комуністичного режиму в Росії перетворили країну на величезний концентраційний табір, знищили залишки християнської моралі, призвели до остаточної ліквідації громадянських свобод та демократичних традицій.

Період путінського правління ознаменувався стрімкою науково-технологічною деградацією Росії, яка – як і в царські часи – перетворилася на країну постачальника природних багатств – нафти, природного газу, мінеральних ресурсів, на споживача технологічних інновацій Заходу і Китаю.

Двічі ген смерті призводив Росію до повного краху – у 1917 році, коли впав безнадійно застарілий царський режим, і в 1991 році, що завершився всесвітньо-історичною катастрофою – руйнуванням Радянського Союзу.

У випадку краху СРСР (більшовицької Росії) очевидним було – чим є ген смерті, який спричинив падіння совєтської імперії: їм став божевільний, утопійний, нездійснений (наче проект вічного двигуна) план Леніна-Троцького-Сталіна, покладений в основу комуністичної державності: ліквідація приватної власності, світова революція, відібрання в селян землі, жорстокий ідеологічний терор і заборона політичних, наукових, суспільних дискусій, централізоване планування всіх виробів – від жіночої білизни до танків – та нищення основ моралі й християнських заповідей. І багато іншого.

Від самих початків існування Червоної Утопії питання не стояло – чи знищить ген смерті, закладений у підвалини устрою, цей режим. Питання було лише в тому – КОЛИ настане крах. Радянська імперія з погляду історичного існувала дуже коротко – 70 років. З погляду життя людини – дуже довго. Існування нежиттєспроможної химери підтримувалося за рахунок всеосяжного терору, мільйонів жертв, мобілізаційних зусиль та імперсько-російського патріотизму.

Проте зупинити ген смерті третьому поколінню більшовиків не вдалося.

4.

Путінська Росія існує лише 26 років, але синюшні риси агонії вже лягли на її фашистське обличчя. За свідченням американського дослідника українського походження Олександра Мотиля «це не просто авторитарний, це фашистський режим, з культом сильного лідера...таке ми бачили в Німеччині Гітлера, в Італії Муссоліні, зараз спостерігаємо в Росії Путіна» (2015).

За роки диктатури Путіна Росія втратила статус наддержави й незважаючи на найбільший ядерний арсенал у світі (5400-5580 ядерних боєголовок) скотилася до рівня регіональної держави, сировинного васала Китаю.

Європарламент оголосив Росію державою – спонсором тероризму, а парламенти України, Словаччини, Литви та Латвії – державою-терористом. Генеральна асамблея ООН двічі засудила РФ за неспровоковану агресію проти України.

Обіймаючи 6-те місце в світі за сумарним ВВП, за ВВП на душу населення Росія перебуває на 68-ому місці. Натомість за кількістю абортів, розлучень, сиріт і покинутих дітей, пацієнтів психікарень, алкоголіків та за кількістю поліцейських Росія впевнено утримує ПЕРШЕ місце в світі.

Корупція і злидні поза межами Москви вражають будь-якого об'єктивного спостерігача; мандруючи Росією в 1990-1991 роках я був вражений – як мало змінилася ця країна порівняно з часом Другої світової війни, коли дитиною перебував там в евакуації.

Тільки за період з 1991 року Росія брала участь у десятках війн – у Молдові (Придністров'я), в Азербайджані та Вірменії (Карабах), Грузії (Абхазія, Південна Осетія), Таджикистані, двічі в Чечні, в Сирії, країнах Африки.

Фатальне за своїми стратегічними наслідками рішення Путіна почати геноцидну війну проти України урухомило ген смерті, закладений в конструкцію Російської імперії й пришвидчить її кінець.

Як показує історія, ген смерті держав нерідко міститься саме в божевільному плані, ідеї, на якій вони будуються (Третій рейх Гітлера). Не забуваймо постулат видатного британського історика Арнольда Тойнбі: держави гинуть не від зовнішніх причин, а через самогубство, нездатність адаптуватися до нових обставин.

5.

У ході агресивної війни 2022-2026 років Росія завдала жахливих ударів по Україні, знищуючи мирне населення, житловий фонд, енергетичну і транспортну інфраструктуру, промислові об'єкти.

Згідно з інформацією ООН, оприлюдненою на засіданні Ради Безпеки, від початку широкомасштабної агресії Росії в Україні з 2022 року по 2026 – за далеко неповними даними – загинуло 15 850 цивільних осіб, в тому числі 791 дитина. 44 809 осіб, з них 2752 дитини, були поранені (Слово і Діло, 20.05.2026). Останнім часом атаки на міста і містечка України посилюються. Так, 5 липня 2026 року президент України повідомив, що за минулий тиждень Росія випустила близько 2200 ударних дронів, понад 1730 керованих авіабомб і 106 ракет, майже половина з яких були балістичними, що спричинило значні жертви серед мирного населення у Києві та інших містах. У цьому зв'язку пригадується погроза экс-президента Росії, заступника голови Ради безпеки РФ Дм. Медведєва про те, що «ніяких правил по відношенню до неонацистського Києва більше нема й бути не може». Він також заявив, що діючі міжнародні норми ведення війни, включно з Гаазькими конвенціями, втратили актуальність (expert.ru, 20.06.2026).

Ця людоїдська заява російського високопосадовця свідчить про готовність путінського режиму піти на нові військові злочини в Україні.

Жахливий український мартиролог кличе до помсти й помножує ненависть до Росії на кілька поколінь уперед. Ховаючи своїх близьких, живучи в руїнах, у холоді й умовах блекаутів, український народ являє світові зразки мужності й посилює опір російським завойовникам.

За даними Генштабу ЗСУ (4/07/2026) втрати російського ворога за час війни становили:

особовий склад близько 1 млн.400 тис. вояків, танків понад 12 тис., бойових броньованих машин майже 25 тис., артилерійських систем 45 тис., літаків 136, гелікоптерів 353, БПЛА – біля 400 тисяч.

З початку 2026 року Збройні Сили України посилили свою активність й, за свідченням ряду політичних діячів та аналітиків Заходу, включно з віце-президентом США Дж.Ді.Венсом, перехопили ініціативу, завдавши численні стратегічні удари по енергетичних і військово-промислових об'єктах вглибині території Росії. Так, у травні-липні 2026 р. було атаковано 11 найбільших нафтопереробних заводів (в тому числі й Омський, який перебуває на відстані 2 700 км. від України) й кілька нафтотерміналів Ро-

сії та понад 60 нафтових резервуарів, результатом чого стало виведення з ладу біля 43% потужностей нафтопереробки, що викликало в Росії потужну паливну кризу. Довжелезні багатокілометрові черги на російських автозаправках потрапили на супутникові знімки.

ЗСУ відкрили нову сторінку в історії війн, широко застосовуючи дрони та роботизовані системи, інші технологічні новачки, знищуючи логістику ворога й створюючи на лінії бойового зіткнення «зони смерті». За свідченням газети The Telegraph (05.0.2026) Україна використовує в місяць біля 200 000 дронів, що є недосяжним для армій НАТО.

Наступ російських військ фактично зупинився, а незначне просування сплачене ціною величезних втрат. Завдяки інтенсивному використанню дронів ЗСУ домоглися небаченого в історії війн результату – співвідношення безповоротних і санітарних втрат становить 62% вбитих й 38% – поранених (Кореспондент, 10.03.2026).

З впевненістю можна сказати, що з'явилися ознаки якісного перелому в ході війни, й ген смерті Путіна та фашистської Росії запрацював на повну силу. Тінь можливої поразки впала на Росію.

Проте я не схильний захоплюватись переможними ейфоричними реляціями деяких українських оптимістів від пропаганди – бо до нашої перемоги ще дуже далеко. У відповідь на можливу поразку Путін може застосувати тактичну ядерну зброю, або – скоріше за все – США і Європа врятують Росію від приниження й занепаду, боячись розпаду цієї середньовічної Імперії на кілька ядерних неконтрольованих утворень.

Відомо, що війна при її закінченні стає надзвичайно небезпечною та непередбачуваною.

Плід перемоги вимагає жертв і гіркої терплячості.

6.

Між тим, триває обговорення майбутнього повоєнної Росії. Тут сперечаються голоси як «хороших руських» (М.Ходорковський, В.Пастухов, Дм.Биков та інші), так і теоретиків рашизму-путінізму (О.Дугін, К.Малофєєв).

У своїй фундаментальній праці «Как убить дракона? Пособие для начинающих революционеров», колишній російський олігарх та політв'язень Михайл Ходорковський стверджує, що «Росія здатна жити без драконів, власним розумом й совістю». Він малює привабливий образ «прекрасної Росії майбутнього» шляхом побудови федеративної парламентської республіки з розвиненим місцевим самоврядуванням. При цьому він визнає, що «демократичних політичних традицій в Росії нема, громадянське суспільство повністю розгромлене», а традиції самодержавства і большевізму, сектанства й розкольніцтва походять з самих основ російської культури.

Ходорковський також зазначає, що «війна проти України – величезна за 100 років геополітична катастрофа Росії», що війна ця імперіалістична, злочинна, несправедлива, необхідна Путіну і Кремлю, й що вона «знищує майбутнє Росії».Разом з цим, цей холодно раціоналістичний мрійник закликає «НЕ ВИРІШУВАТИ ПРОБЛЕМУ ДЕПУТІНІЗАЦІЇ на шкоду НАЦІОНАЛЬНИМ ІНТЕРЕСАМ (!)».

Росія його мрії повинна відмовитись від імперської парадигми – не пояснюючи, правда, як це можна зробити, коли до 90% російського народу сповідують віру у велич Росії за допомогою воєнної сили та ядерного шантажу.

У своїх спонтанно емоційних антипутінських монологах російський письменник і громадський діяч Дмитрій Биков набагато ближчий до істини, прорікаючи своїй ко-

лишній Вітчизні кривавий бунт, розпад, громадянську війну та смуту. Щоправда при цьому він бажає Росії стати сильною – а що таке «сильна Росія» українці, американці та європейці знають надто добре.

Такі відомі російські фашисти як Олександр Дугін та Костянтин Малофєєв, які надихали Путіна на агресію проти України, представили на Міжнародному економічному форумі в Санкт-Петербурзі (NV, 4.06.2026) своє бачення майбутнього до 2050 р.: воно передбачає при «доброму сценарії» окупацію (знищення) України до 2036 р., розпад ЄС, кризу американоцентризму, триєдність російського народу, злиття з ним українців та білорусів.

Поганий сценарій несе в собі поразку Росії, членство України в НАТО, внутрішні конфлікти, втрату пострадянських держав, колонізацію Росії.

Українське бачення майбутнього Росії безумовно залежить від дій ЗСУ, політико-економічної ситуації всередині держави-терориста, долі (вбивство, усунення) Путіна, участі й рішень США та європейських союзників при укладанні мирної угоди з агресором.

Я не надто оптимістично налаштований на перспективи так званого «замирення» й повоєнного часу: переконаний, що на наших кордонах не відбудеться явлення «прекрасної Росії майбутнього»; скоріш за все матимемо похмуру повоєнну руїну на величезній території, охоплену глибокою кризою та судомами втраченої величі.

Боюся застосування з боку сусідів ядерної зброї, боюся мільйонних голодних російських орд, що вторгаються на територію України, рятуючись від безладу й громадянських конфліктів у себе вдома.

У своїх візіях майбутнього можу побачити з'яву нового російського фюрера – не плішивого кагебістського недопалка, нездатного стати справжнім вождем народних мас, а харизматичного «героя» війни в Україні, полум'яного оратора, лідера російської націонал-соціалістичної партії реваншу, нового Гітлера, енергійного й сміливого, який своїми істеричними вигуками заводить натовп озлоблених напівжебраків й веде за собою.

Мрію про перемогу України, переконаний, що дочекаємось її, але знаю: умиротворення й заспокоєння вона не принесе

7.

Колись наш співвітчизник киянин Микола Бердяєв поставив вічний діагноз Росії, сказавши, що це «найбільш найнаціоналістичніша країна у світі, країна небачених ексцесів націоналізму, пригноблення підвладних національностей, русифікації, країна національного бахвальства».

Така країна не має права на існування, а її народ повинен пройти через болісний процес каяття, визнання гріхів і злочинів, через відмову від ідеології загарбників і ксенофобів. Сподіваймося на таку непросту можливість, яка обійматиме десятиліття років.

Але, розповідаючи про «ген смерті», хочу нагадати, що існують також клітини БЕЗСМЕРТНІ.

Це – ракові клітини. Які незупинно розмножуються й знищують все живе.

Пам'ятаймо про це.

Юрій ЩЕРБАК,
письменник і дипломат,
олова Ради Незалежного Медіа Форуму,
лауреат Національної премії України
імені Тараса Шевченка

10 липня 2026